

Den viktige kantsonen

Håvard Hornnæs – seksjon for vannmiljø og forurensning

18/01/2023

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Kantsoner er viktigere enn vi tror

Lowerket

Vannressursloven §11 – opprettholde naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag

PBL - §1-8 skal tas særlige hensyn til allmenne interesser i 100-metersbeltet

- Kommunen kan fastsette bredden som enkeltvedtak etter §11 vrl, eller i planer etter PBL
- NB – fjerning av kantsoner vil trenge disp fra SF selv om en vedtatt plan åpner for det

- Forskrift om produksjonstilskudd i landbruket – tilstrekkelig bredde, minst 2 meter – ikke jordarbeides

- Forskrift om nydyrking – 6 meter fra vassdrag med årssikker vannføring, 2 meter fra vassdrag uten årssikker

- Forskrift om berekraftig skogbruk – kantsonen sin økologiske funksjon skal tas vare på

Naturmangfoldloven

Vannforskriften

Vannressursloven §11

- Egen bestemmelse for kantvegetasjon §11
 - Ikke tilbakevirkende kraft (01.01-2001)
- Alminnelig forbud mot å fjerne kantvegetasjon langs vassdrag med årssikker* vannføring
- Skjøtsel er tillatt, men må ikke skade kantsonens økologiske funksjon
- Statsforvalteren kan i særlige tilfeller gi dispensasjon

* Tørker ikke ut oftere enn hvert 10. år

Or – bekkens beskytter

- Erosjonssikring
- Tåler å stå fuktig
- Tåler (hard) beskjæring
- Feller grønne blader
- Bever«sikker»

«Plant en OR !»

Hva er en kantsone ?

- Begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.
- Økologisk funksjon - vil variere med naturgitte forhold, vegetasjonstype med mer

Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket

§4

- Tilskuddet skal avkortes dersom jordbruksarealet ikke har vegetasjonssone på minst to meter mot vassdrag med årssikker vannføring, målt horisontalt fra vassdragets normalvannstand.
- Vegetasjonssonen kan ikke jordarbeides.

NVE veileder 2/2019

Nr 2/2019

Kantvegetasjon langs vassdrag

*Inger Staubo, Kjell Carm, Bente Ågren Høegh,
Jan Henning L'Abée-Lund og Silje Åkre Solheim*

Grunneier er ansvarlig for å opprettholde kantvegetasjonen.

Kommunene skal ivareta kantvegetasjonen gjennom sin planlegging etter plan- og bygningsloven.

Kommunen skal fastsette bredde på kantvegetasjonen når noen krever det.

Kommunen skal ivareta kantvegetasjonen i sin behandling av saker etter forskrift om nydyrking.

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra kravet om kantvegetasjon.

NVE følger opp brudd på vannressurslovens bestemmelser om kantvegetasjon.

NVE er klageinstans for fylkesmannens vedtak.

Kantsoner øker økologisk tilstand i bekker

Bilde 1: Bekk med kantsoner. Foto: R. Aspmo

Vegetasjonssoner bidrar til renere vann i vassdrag og innsjøer

The Importance of Riparian Forest Cover to the Ecological Status of Agricultural Streams in a Nationwide Assessment

Mikko Tolkkinen¹ · Saku Vaarala¹ · Jukka Aroviita¹

Received: 10 February 2021 / Accepted: 10 August 2021
© The Author(s) 2021

Abstract

Forested riparian corridors are a key management solution for halting the global trend of declining ecological status of freshwater ecosystems. There is an increasing body of evidence that shows that ecological status for small to medium size rivers that were in agricultural landscapes. Ecological quality increased by almost one status class when the adjacent forest cover increased from 10 to 60%. In contrast, for large rivers, adjacent forested land did not show an independent positive effect on ecological status. This study has major implications for managing river basins to achieve the EU Water Framework Directive (WFD) goal of obtaining good ecological status of rivers. The results from the nationwide assessment demonstrate that forested riparian zones can have an independent positive effect on the ecological status of rivers, indicating the importance of riparian forests in mitigating the impacts of catchment-level stressors. Therefore, forested buffer zones should be more strongly considered as part of river basin management.

Robuste kantsoner langs vassdrag er et Kinderegg

- Veldig god virkning for både avrenning og biologisk mangfold
- Billig
- Tar liten plass
- Viktig element i kulturlandskapet

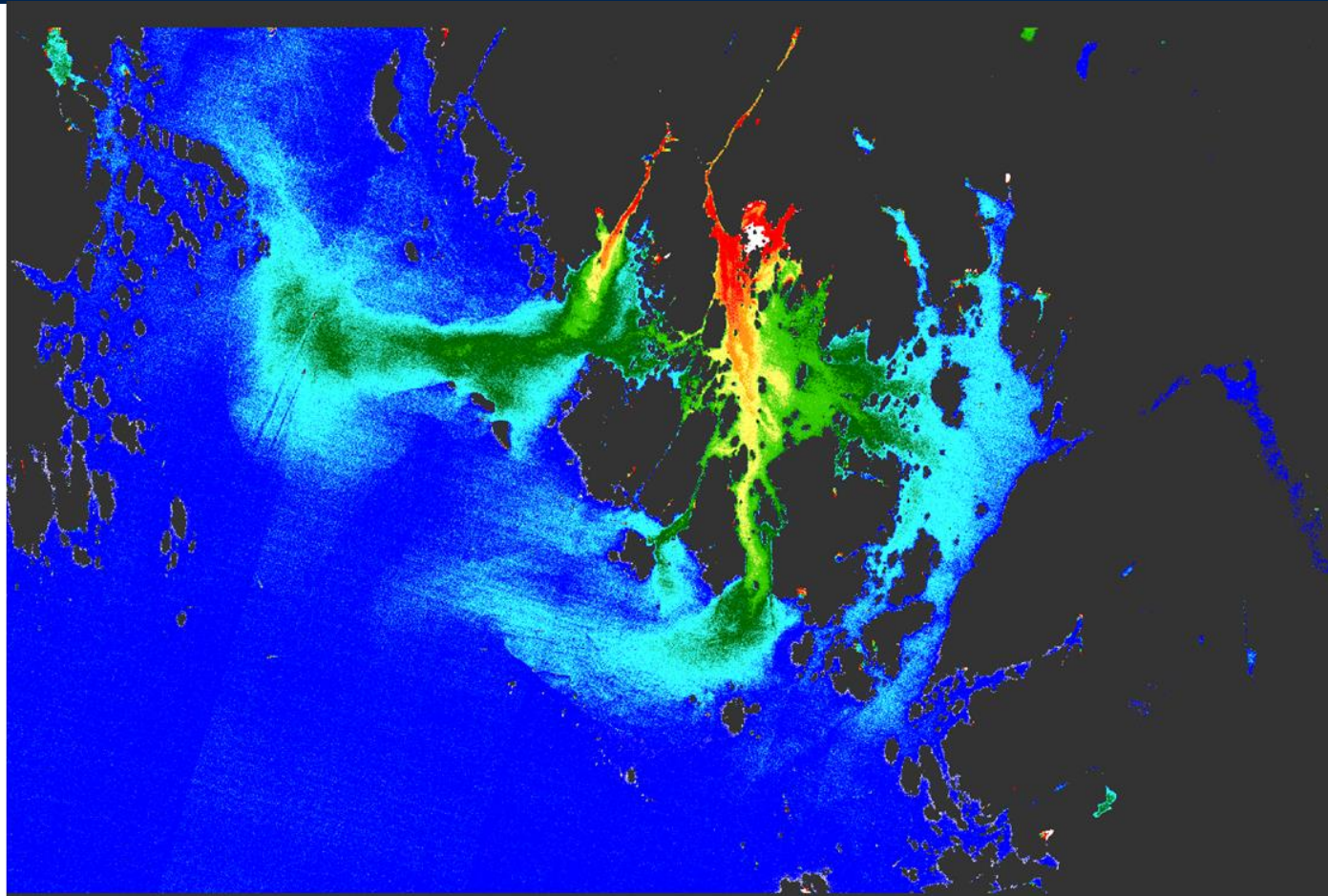

g til plan den

ektleder

Relativ fordeling av partikler fra Glomma

Jordbrukstiltak i Oslofjordplanen

- Økt tilsyn med, og håndheving av kravet i vannressurslovens §11 om å opprettholde kantsone
- Bidra til bedre restaurering og skjøtsel av kantsoner og elvekanter for å redusere erosjon bedre klimatilpasning og biologisk mangfold
- Økt tilsyn med, og oppfølging der krav om etablert vegetasjonssoner mot vassdrag ikke er oppfylt

